

N.

XXXVII.

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

z Rzymu d. 5. Aug. W tym tygodniu Poseł Wenecki u Oycá S. miał audyencyę, oświadczać cielej Rzeczypospolitey ukontentowanie względem ciewa. cyi Iego *ad summum Pontificatum*. Przydał y to, że Xcia *Don Barilomeia Corsyniego* Siostrzeńcá Iego, już w Xiege, Złotą nazwaną, w którą się wszystkie najwyższe Pámilie wpisać zwykły wpisano. Poseł także Maltański *eodem die* oddał kongratulacyę. Przeszłego piątku Kárdynał *Costia* wyszedłszy za pozwoleniem Oycá S. z Pálcu Watykańskiego, dał się nieść w lekyce przy liczney asystencyi dworzán do Pálcu *de Cesarini*. Drugiego dnia zaś ráno kazał postawić nad Brámą Pálcu tego Herb Czeski, á Kárdynał *Cinuegos* zaraz mu dał wizytę, co y Kárdynałowie *d' Alihan y Ferreri*, nad spodziewanie wszystkich, uczynili. Jednakże Ociec S. wszystkie mu *Beneficia* odbierać zamyśla, co y IMci Pánu *de St Maria notificatum*, á że ostatni Prálat z wielką to áceptował submissyą y posłuszeństwem, więc *stargi-*

tur że ná pierwsze wákujące Biskupstwo Neápolitańskie promowowany będzie. Powiadaia, że Kárdynałowi *Cibo* funkcyá wielkiego Przecorstwá Rzymskiego, 8. tysięcy tálerow rocznie mającego, iest kóferowana. W Poniedziałek Pretendent Angielski, odebráwszy od Oycá S. 10. tysięcy tálerow, długą u niego miał audyencyą. Tenże *Beatissimus* Xiążęciu *Corsyniemu* darował Pálcac swoy rekreacyiny, przed brámą *St. Paneras* będący y *Villa-Corsini* nazwany. Drugiemu zaś Siostrzeńcowi IMci *P. Neri* wszystkie ruchomości z Pálacem ná miejscu *Nawone* będące oddał, z tą dyspozycyą, aby ci dwáy Kolligacyi wzystkę intracę z dobr własnych swoich między sobą podzielili. Krol IMc Sárdyński Kárdynała *Albaniego* także deklarował Prorektorem wzystkich Kościołow Państw swoich, á przytym mu dał Opáctwo *de Staffarde*, rocznicy intracy 6. tysięcy tálerow czyniące.

z Hiszpanii.

z *Casalba* d. 28. lut. Krol IMc teraz się codziennie znajduje w Rádzie, ille

Je że ostatni z *Compiagne* wysłany kuryer, *Puncta* wielkiej importancji przywiozł, dla których częste bywają konferencje. *Márkwis de Spinola* (o którym *anterius*) przybywszy do *Saragossy* na podogrę tam *decumbit*, iednakże się spodziewamy, że *pro 9. Aug.* tu ziedzie, po którym przybyciu od Dworu nadszłego stanie deklaracya, ieżeliby Woyna do przyszłego roku odłożona bydz niemożliwa.

z Francyi.

z Compiagne d. 16. Aug. Krol IMć rozsolwował się w Niedzielę albo Poniedziałek ztąd do *Wersalu excurrere*, dla czego już wszędzie świeże konie pogotowia stoją. Konferencje respektiem interesu Włoskiego są odłożone, aż do powrotu kuryerów, do *Wiednia* y *Casalba* wysłanych. *Márkwis de Brancas* przydworze Hiszpańskim włłabości zdrowia będący, posłał był umyślnego do Krola IMć, z instancją, aby mu wolno było do Paryża powrócić, co mu też pozwolono, y naiego micyscu IMć *Pán Vlin* tam zostawać będzie, aby interes Krolewski tak długo, aż inszy Minister przybędzie, w swojej miał pieczy.

z Paryża d. 17. Aug. Krolowa Icy Mć, ktorey termin połogu *proximè instat*, z prekaucji zdrowia krew puścić kazała. Arcybiskup zaś tuteczny po wszystkich Kościołach ordynował, aby za szczerliwie rozwiazanie Icy, codzienne odprawiano supplikacje. Listy z *Metz* donoszą, iż tameczny Arcybiskup przywitawszy Xiążęcia, *Lottaringii* y Wdowę Xiężną Matkę iego, tudzież inne Xiążęta y Xiężniczki w *Frescati* Półtaczu rekreacyinym *d. z. pref. lautissime* częstował, a obłężenie tego nowego cerygowanego Szancu má się polutrze zacząć, iakoż dla tego już 10. tysięcy tak piechory iako y konnego Wojska

przymasierowało, które *in spacio 4.* Niedziel swoicy má dokazać experyencyi. Pomieniony Szaniec że wszystkim dobrane jest opatrzony y má w sobie tysiąc żołnierzy *pro presidio*.

z Anglii.

z Windsoru d. 17. Aug. Temi dniami Krol zachodniey Indyi, (o którym się przedtym doniosło,) Krola IMć pożegnawszy, do *Londynu* nazał powrócić, gdzie mu wszystkie wiadomości y widzenia godne *raritates*, niżeli *ad propria* odiedzie, pokazać máją. Flotra nadsza, do Transportu Włoskiego destynowana y przed kilką dniami od *S. Helena* pod żagle wyszła, ieszcze się do tych czas dla przeciwnych wiatrów o koło *Torbay* zatrzymuje. W przefszą sobotę *solenniter* tu obchodzono Festyn Koronacyiny ś. p. Ierzego I. Oycą terażniejszego Krola, na którym cały Dwor swoię odprawił Dewocją. W Niedzielę zaś był dzień Pamiątki Zwycięstwa, roku 1704. od *Xcia de Marlborough* przy *Höckstadt* nad Francuzami y Bawarczykami otrzymanego, gdzie podług zwyczaju rocznego, *Márkwis de Blandford* przez *Xcia Newcastle* y *Lorda de Harrington* do Krola IMć był prowadzony, oddając mu *insignia Trophæi*, przy powinšwaniu dalszych sukcesów. W tym tygodniu z. Okręty *Kōpánii la Vigilance* y *la Restauration* nazwane z Połowu Wielorybow powrociły, ułowiwszy tylko 3. sztuki *ejusdem sortis*. O drugich, w krotce powracać mających *referunt* że także po iednemu dostały. Tego roku połow wielorybow nie bardo był szczęśliwy, (iako donoszą) że 20. Gálery Hamburgskich iednego tylko dostały, co y inne potkało. Te Gálery y statki, które co rok na tenże połow wychodzą, zwyczajnie nazwane bywają *podroźni Gronlandcy exquo* ie łowią międy

dzy *Gronlandem* y *Islandem*. *Gronland* Jeży ku Nordowi albo północy wyżej Norwegyi *versus Polum Arcium Septentrionalem*. A lubo inż w dzięśiątym wieku przed 700. lat od Duńczykow iest znaleziony, iednak że tam żadnego nie prowadzono handlu, y nie o nim slychac nie było, aż ta wprzeszłym wieku Hollédrzy, Angelczykowie y Duńczykowie, zaczęli na pofow Wielorybow wycieczdzać, z kąd się czasem z wielkim powracaia pożytkiem. Wyspa zaś *Island* na 100. mil w zdłuż będąca, daley po lewcy ręce ku zachodowi nad Szkocyą leży, Krolowi Duńskiemu iest podległa y przez *Vice-Reja gubernatur*.

z Dánii.

z *Kopenhagi* d. 19. *Aug* Ostatnie listy z *Sztetyniku* donoszą, iż Krol IMć przy zazywaniu lekarstwa często się przedzka do zwierzenia y starego ogroda dywertuic; że zaś toż lekarstwo dobry pokazuie skutek, więc Krol IMć regalizowawszy IMći P. Doktorá *Stala* 4. tyśiącu tálerow, náząd do *Berlina* odesłał, Dwor zaś ieszcze dwie Niedziele tam *comoraturus*. Krol IMć zaraz po odprawioney lustracyi Regimentow w Holstzynie leżących, wysłał Ordynáns, aby ludzi nad 50. lát máiących, odprawiono á na micyse ich młodych y rosyich werbowáno. A ponieważ Normándezykowie dobrzy do znofzenia głodu y zimná bywają żołnierze, więc z Regimentow Normáńskich náyrośleyszych wybrać y dla rekrutowania picchoty y Ráytaryi Gwárdyá do Stolicy przyprowadzić rozkazał.

z Szwecyi.

z *Sztokolmu* d. 15. *Aug*. Krolestwo Ich Mć w Niedziele przeszła ztąd do *Dröngingholm* wyciechawszy, na záintrz się do *Schwarzensee* událi, máiąc tam kilká dni

zábawić, á potym do Zamku *Carlbergu* powrócić. Pofel Fráncuzki po przybyciu umyslnego z Páryża, záraz z *Angelskim Legationis* Sekretárzem Krolá IMći *subsecutus*, gdzie długą względem mácierunku 10. tyśięcy Woyská, w żołdzie *Angelskim* będącego, mieli konferencyą, po ktorey do Xćá IMći *Wilhelmá* do *Caselu* kuryerá wysłano, z tym ordynánssem, aby do Rzeki *Maas*, á z tamtąd przez Fráncyą do Włoch albo gdzie potrzeba będzie mácierować mogło. W tym tygodniu wielki tu wichér, przez trzy dni trwający powstał, który wszędzie niezliczone poczynił szkody; á náybárdzicy *in sinu Finnico*, iákoż z tamtąd mamy wiadomosc, że od 30. Gálerow nászych, z zbożem na Morzu będących, tylko 6. do portu przybyło; o drugich zaś do tych czas nie slychac, gdzie się obracaia. Ze zaś tego roku wielkie mamy urodzác, którym starzy ludzie rownych nie pámietaia, więc Krol IMć po wszystkich Mágazynách wielką zbożá kwotę násytać kazał, aby przyszłemi láty, tym prowiantem ubóstwu mogł *succurrere*.

z Moskwy.

z *Stolicy* d. 6. *Aug*. Cárówá Iey Mć z Zamku *Vschow* náząd do *Ismaelowa* powrociwszy, záraz tak od nászych iáko y Cudzoziemskich Ministrów szczesliwego powrotu odebrata powinzwowanie. Pofel zaś Hitzpáński Xće *de Liria*, wczoráy párttykulárną miał áudyencyą opowiadaic, że tu ieszcze za ordynaniem Pryncypála swego nie co *subsistere* musi. Bábká zelźiego Cára ieszcze w słabości zdrowia zostáic, którá nieustánnie ubolewá na śmierć Wnuká swego. T mi dniami skończyła się tu Kommissyá, i zez Niedziel kilká trwająca, po ktorey Cárówá Iey Mć wydała Ordynáns aby Bájárowie y Szláchtá rowno z innemi clá

y podatki płacili, dla sublewacyi ubóstwa, które do tych czas samo prawie wszystkie *onera* ponosiło. Wczoraj Xiążęta z Prowincyi *Georgij* u Czarowy IeyMci mieli *Valedictionis* audiencyę, z których się jeden rezolwował przy Dworze naszym zostawać y sektę Máchometáńską porzucić. O co gdy z submisją Czarową IeyMć uprzązał, *gratiosissime* onemu pozwolił. A że ten pomieniony Xiążę zaraz do żony swoicy pisał, aby z całą Famiłą tu zjechała, więc Czarową IeyMć onemu na Ukraińie nie małą sztukę Kráia podarowała, gdzieby mógł mieć Posessyę.

z *Petersburgu* d. 19. *Aug.* Temi dniami 12. *Gallerow* z rożnemi Woyskowemi ámunicyami náfadowanych z tąd do *Wyburgu* wysłano, na których także cały Bátallion jest ámbarkowany y tak się Woysko nasze w *Finlandzkie* będące na 8. tysięcy ráchuje. Tá pograniczná ku *Szwecyi* Fortecá bárdzo jest obwarowana y zewszád dobrze opátrzoná.

z Niemiec.

z *Wiedniá* d. 26. *Aug.* W przeszły Poniedziałek odebrał Dwór nasz z *Francyi* przez kuryerá wiadomóść, że Xiężná *Hánowerfká* wdowa *Benedikta Henritta*, á Mátká Cesarzowy wdowy s. p. *Iozefa* die 12. *praś.* wieku zaś swego 78. z tym się pożegnała światem; dláczego we *Wtorek* Cesarstwo IchMć, dla wzięcia żałoby, wszystkie dywertyménta na przypádaający dzień urodzenia Cesarzowy IeyMci, odłożyli. Wpómnioná Xiężná *anno* 1652. z *Hercogá Eduárdá* á Bráta pierwszego Elektorá *Hánowerfkiego Augusta*, z Mátki zaś *Anny Gonzaga* *Hercogá Karóla de Nevers* urodzoná była.

z *Hanowru* d. 22. *Aug.* Temi dniami wyszedł Mándat, aby 6. tysięcy ludzi za náypierwszym Ordynásem po-

gotowi byli, y z Woyskiem *Hessénkfelskim* z kombinowawszy się, do *Rzeki Maas* máfzerowali. Wczoraj także posłano 50. Tys. rálcerow do *Cassel* dla záplácenia támtym Regimentó w zóldzie naszym będącym.

z *Cassel* d. 21. *Aug.* Xiążę JegoMć nasz, będąc teraz Gubernátorem unás całego Páństwa, usilnie się stara, aby wszystko w dobrym widziáł porządku, dlátego po lustracyi tutecznych Regimentow, zaraz do wszystkich officýrow wydáł ordynás, aby milicyą codziennie w *exercycyách* Woiennych z pilnością czwiczyl, Dzierżawcom zaś wszystkich Ekonomij *injunxit*, aby się na generalne ráchunki do Stolicy zjecháli. Regiment nasz posłany do *Hrabstwa Hanau*, wykonawszy przysięgę *fidelitatis* IMć P. Gráfowi, zaraz w tymże *Hrabstwie* rozłożyli się po kwáyerách, y z tąd zóld swoy odbierać mają.

z *Hamburgu* d. 15. *Aug.* Ostatnie listy z *Meklenburgu* donoszą, że Xże támecczney Szláhcie *generaliter injunxit*, aby na *Seym* generalny *medijs* *Oslobris*, w *Sztarnbergu* złożony, *compareant* y tam swoje podáli dolegliwóści, dla renowowaniá między nim y Szláchtą *ko-intelligencyi* y uczynienia w tym Páństwie Pokoju; ale iák się prędko o tym Komissyá Cesarfká dowiedziála, tak zaraz wysłano Mándát, aby się nikt nieważyl Xiążęciu bydz posłuszny, y owszem záczekać, co zá deczyzá w *Regensburgu* álbo *Wiedniu* w tym *interessie* bédzie. Pomienionego Xiążęciá nowe werbunki nie bárdzo szczęśliwie *succedunt*, ile kiedy iuż nie stáie wátká do werbowaniá, iednakże w *Szwernienien*ustánnie o kóśo *manderunku* dla kilku set piechoty y Regimentu Drágonií tudzież 100. konncy Gwárdyi robią, aby go iákó náypierzeczy z kóńczyć.